

71 10 5/24

č. j. 26 C 107/2024-19

OKRESNÍ SOUD V OSTRAVĚ

U Soudu 6187/4, 708 82 Ostrava-Poruba

tel.: 596 972 111, fax: 596 972 801, e-mail: podatelna@osoud.ova.justice.cz, IDDS: 2mhaesg

NAŠE ZNAČKA: 26 C 107/2024

VAŠE ZNAČKA:

VYŘIZUJE: Lenka Bazárová

DNE: 5. března 2024

Ústavní soud České republiky
Joštova 625/8
660 83 Brno-město

ŽALOBKYNĚ: K. V.

ŽALOVANÝ: ČR - Okresní soud v Ostravě

Vážení,

na pokyn samosoudce JUDr. Jiřího Šopka Vám zasláme spis.

Usnesením Okresního soudu v Ostravě ze dne 28. února 2024, číslo jednací 26 C 107/2024-9 bylo rozhodnuto o podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení zákona č. 587/2020 Sb. pro rozpor s ústavním pořádkem, a proto usnesení obsahující předmětný návrh včetně celého spisu zasláme k rozhodnutí.

S pozdravem

Lenka Bazárová,
vedoucí kanceláře

Okresní soud v Ostravě
ul. U Soudu č. 6187/4
708 82 Ostrava-Poruba

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne: 26. 3. 2024	3
- 7 - 03 - 2024	
Vyřizuje: <i>AK</i> krát Přílohy: <i>2</i>	

US CKDP 0004701/24

US24016216

Nepředchází

ORIGINAL

Toto rozhodnutí nabylo právní moci:
výrok ..... dne .....
výrok ..... dne .....

č. j. 26 C 107/2024-17

V Ostravě
dne 15. 4. 2024

USNESENÍ

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	- 7 -03- 2024 3
krát Přílohy: _____	
Vyřizuje: _____	

Okresní soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Šopka a přísedících Josefa Šustka a Naděždy Plankové ve věci

žalobkyně: **K. V.**

proti

žalovanému: **Česká republika - Okresní soud v Ostravě, IČO 00025267**
sídlem U Soudu 6187/4, 708 82 Ostrava-Poruba

o zaplacení 25 200 Kč

takto:

Soud podává návrh Ústavnímu soudu na zrušení zákona č. 587/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu ve znění pozdějších předpisů pro rozpor s ústavním pořádkem.

Odůvodnění:

- Žalobou, která byla podána u Okresního soudu v Ostravě dne 15. února 2024, se žalobkyně domáhá doplatku platu a víceúčelové paušální náhrady výdajů za dobu od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 ve výši 25 200 Kč. Žalobu odůvodnila tím, že je soudkyní s výkonem soudcovské funkce u Okresního soudu, přičemž v důsledku změny zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu (dále jen „zákon o platu“), provedené zákonem č. 587/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 587/2020 Sb.“), který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2021, došlo pro období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 k neústavní platové restrikci vůči soudcům, se kterou žalobkyně nesouhlasí a v důsledku které byla žalobkyně zkrácena na svých platových nárocích v předmětném období o částku 25 200 Kč.
- Protože v tomto řízení má být aplikován zákon č. 587/2020 Sb., ohledně kterého máme za to, že je v rozporu s ústavním pořádkem, navrhujeme Ústavnímu soudu v souladu s článkem 95 odst. 2 Ústavy ve spojení s ustanovením § 64 odst. 4 zákona o Ústavním soudu, aby bylo toto zákonné ustanovení zrušeno.
- Okresnímu soudu v Ostravě je znám návrh na zrušení zákona o platu, který podal Okresní soud v Mladé Boleslavi (řízení je vedeno u Ústavního soudu pod spisovou značkou Pl. ÚS 4/2023), ve kterém je rovněž namítána neústavnost zákona číslo 587/2020 Sb., a k jeho argumentaci se

Neředchází

zdejší soud připouje, avšak vzhledem k tomu, že Okresní soud v Mladé Boleslavi namítá neústavnost zákona č. 587/2020 Sb. z jiných důvodů, je proto zdejším soudem podáván tento samostatný návrh.

4. Právní teorie se shoduje v tom, že zákon se od individuálních právních aktů liší svým obecným charakterem. Pokud zákonu schází jeho obecnost, pak i když má formální znaky zákona, materiálně se o zákon nejedná, protože právo nezískává svou legitimitu tím, že se zahálí do pláště zákona, nýbrž vždy musí být především v souladu s hodnotami demokratického právního státu. Ústavní soud v nálezu č. 195/2009 Sb. uvádí, že „*požadavek všeobecnosti zákona je důležitou součástí principu panství zákona a tím rovněž právního státu.*“ Tento požadavek vychází z principu dělby moci v demokratickém právním státě, neboť, jak v tomto nálezu dále uvádí Ústavní soud, „*smyslem rozdělení státní moci na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní je svěřeni všeobecné a prvotní mocenské regulace státu zákonodárství, odvozené všeobecné mocenské regulace a rozhodování o individuálních případech správě a výlučně jenom rozhodování o individuálních případech soudnictví.*“ Požadavek obecnosti zákona proto není samoúčelný, ale smyslem je zajistit oddělení zákonodárné, výkonné a soudní moci a současně vyloučit svévoli při uplatňování veřejné moci.
5. Novelou číslo 587/2020 Sb. bylo zákon o platu změněn tak, že na jedné straně byla výše platové základny stanovena obecně ustanovením § 3 odst. 3 zákona o platu, a současně pro časově vymezené období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 byla stanovena odlišně (jednorázově) ustanovením § 3b odst. 1 zákona o platu. Ustanovení § 3b odst. 1 zákona o platu bylo přijato na základě pozměňovacího návrhu bez důvodové zprávy. Zákonodárce tak tímto jednorázově obešel postup, který by vyústil v individuální správní akt (sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí), a tento postup nahradil zákonem číslo 587/2020 Sb., který však materiální znaky zákona nemá, neboť neformuluje obecné pravidlo, ale upravuje ad hoc platy jen pro úzce časově vymezené období, a proto postrádá obecný normativní charakter. Pokud navíc zákonodárce touto ad hoc úpravou provedl platové restrikce soudců, pak jednal protiústavně, neboť zásah do materiálního zajištění soudců je nutno podřadit do rámce chráněného principem soudcovské nezávislosti, který je jeden základních pilířů demokratického právního státu. Nelze opomenout ani to, že obcházením postupu, který předvídal zákon, zákonodárce narušil legitimní očekávání soudců, že jejich odměňování bude stabilní veličinou, jak opakovaně judikoval Ústavní soud.
6. Podle článku 82 odst. 1 Ústavy České republiky soudci jsou při výkonu své funkce nezávislí a jejich nestrannost nesmí nikdo ohrožovat. Podstatou soudcovské nezávislosti je zajištění nestranného rozhodování soudu s vyloučením cizích zásahů. Soudcovská nezávislost je nedělitelná, a proto jakékoliv její narušení působí globálně, tj. ohrožuje ji jako takovou, nikoliv pouze její určitou část, což platí i pro zásah do materiálního zajištění soudců.
7. Právo není založeno na svrchovanosti zákona, protože i zákonodárce je vázán základními hodnotami demokratického právního státu, které jsou postaveny nad jeho zákonodárnou pravomoc. Mezi tyto hodnoty nepochybně patří i soudcovská nezávislost a z ní vycházející požadavek nezměnitelnosti materiálního zabezpečení soudců, jak plyne například z nálezu Ústavního soudu spisové značky Pl. ÚS 16/11. Vláda práva je bez soudcovské nezávislosti nemysliteľná; s ní stojí a padá právní stát, a proto zásah zákonodárce v podobě jednorázové právní úpravy provedené zákonem číslo 587/2020 Sb. je protiústavní, neboť svévolně zasahuje do soudcovské nezávislosti, která je podstatnou náležitostí demokratického právního státu a Ústava České republiky v čl. 9 odst. 2 stanoví, že „*změna podstatných náležitostí demokratického právního státu je nepřipustná.*“
8. Z důvodové zprávy k návrhu zákona č. 18/2022 Sb. vyplývá, že k platovým restrikcím pro rok 2021 došlo v důsledku nutnosti přijmout opatření ke zmírnění dopadů epidemie COVID-19 s ohledem na nepříznivou hospodářskou situaci státu. Jsme si samozřejmě vědomi toho, že pokud se stát nachází v mimořádně tíživé situaci, kdy mu hrozí rozvrat veřejných financí, pak

je spravedlivé, aby se na snižování státního dluhu podílela rovnoměrně celá společnost včetně vyšších středostavovských vrstev, mezi které soudci se svými platy patří. Máme však za to, že pokud zákonodárce sledoval úmysl zvýšit solidaritu vyšších příjmových skupin při snižování státního zadlužení, pak mohl přistoupit v souladu s principem subsidiarity k ústavně konformnějšímu opatření například v podobě daňové progresse, která by nezasáhla nerovným způsobem jen úzce vymezenou skupinu ústavních činitelů, jejichž odměňování se řídí speciálním zákonem č. 236/1995 Sb., ale dopadla by stejně na všechny osoby s obdobnými příjmy. Lze-li totiž zákonodárcem sledovaného účelu dosáhnout alternativními normativními prostředky, je pak ústavně konformní ten, jenž danou ústavně chráněnou hodnotu omezuje v míře nejmenší. Pokud tedy zákonodárce při sledování legitimního účelu snižovat státní zadlužení zvolil prostředek ohrožující soudcovskou nezávislost, pak postupoval v rozporu s principem subsidiarity.

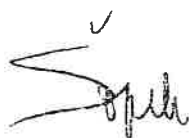
9. Okresní soud má však pochybnosti o tom, zda zákonodárce platovými restrikcemi pro rok 2021 sledoval legitimní cíl. Nelze totiž přehlédnout, že po platových restrikcích provedených novelou číslo 587/2020 Sb. pro 2021 došlo k dalším platovým restrikcím i pro období od února do prosince roku 2022 v důsledku zákona č. 18/2022 Sb., který je účinný od 1. 2. 2022. A zákonem č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2024, došlo i pro období od 1. 1. 2024 k další platové restrikci vůči soudcům, a to ke snížení platu od 1. 1. 2024 v důsledku trvalého snížení násobku průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok z 3násobku na 2,822násobek, což už představuje zásah, který může vést k postupné marginalizaci soudcovské profese. Okresní soud považuje za nepřipustné, aby zákonodárce téměř každoročně opakovaně přistupoval k platovým restrikcím soudců s tím, že se pokaždé jedná o reakci na mimořádnou situaci. Pokud nenahlížíme novelu zákona číslo 587/2020 Sb. izolovaně, ale bereme v potaz i platové restrikce soudců provedené v následujících letech, pak okresní soud má za to, že takovéto řetězení platových restrikcí nesleduje legitimní cíl v podobě úspory veřejných financí, když i s ohledem na objem státního rozpočtu není platovými restrikcemi získaná částka nijak významná; okresní soud se spíše kloní k závěru, že skutečným účelem všech těchto postupných platových restrikcí je snížit prestiž a význam soudcovské profese, což však představuje nelegitimní útok na soudcovskou nezávislost.
10. Protože máme za to, že zákon číslo 587/2020 Sb. odporuje ze shora uvedených důvodů ústavním principům dělby moci, soudcovské nezávislosti, legitimního očekávání a subsidiarity, navrhuje proto, aby Ústavní soud tuto právní normu pro rozpor s ústavním pořádkem zrušil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné.

Ostrava 28. února 2024

JUDr. Jiří Šopek
předseda senátu

Doložka z automatizované konverze dokumentu do elektronické podoby – z moci úřední

Dokument (název vstupního souboru nebyl uveden) vznikl převedením listinného dokumentu do elektronického dokumentu pod pořadovým číslem **3671182-000-240307102444**. Vzniklý dokument obsahem odpovídá vstupnímu dokumentu. Počet stran dokumentu: **4**

Vstup neobsahoval viditelný prvek, který nelze plně přenést na výstup.

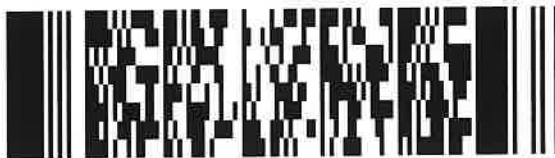
Konverzi provedl subjekt: Ústavní soud, IČ: 48513687

Datum vyhotovení: **07.03.2024**

Poznámka:

Konverzí dokumentu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy. Kontrolu doložky lze provést v centrální evidenci doložek na adrese <https://www.czechpoint.cz/overovacidoložky>.

3671182-000-240307102444